Notă pentru arhivare digitală

Acest volum este pus la dispoziție în scop documentar, educațional și de conservare culturală.

Notă privind drepturile de autor

Drepturile de autor aparțin autorilor și deținătorilor legali. Dacă ești titularul drepturilor și consideri că materialul a fost publicat fără acord, te rugăm să ne contactezi pentru clarificare sau remediere.

Notă privind copia privată și utilizarea personală

Conform interpretărilor prezentate de Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală, structură a Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), legislațiile statelor membre ale Uniunii Europene permit, în anumite condiții, realizarea unei copii a unei opere protejate pentru uz personal sau pentru cercul familiei și al prietenilor apropiați.

Această situație poate include și realizarea unei copii digitale a unei opere pe care utilizatorul o deține deja în mod legal (de exemplu în format tipărit), inclusiv prin descărcarea unei copii de pe Internet, cu condiția ca opera să fi fost făcută publică, ca utilizarea să nu afecteze exploatarea normală a operei și ca aceasta să nu prejudicieze titularul drepturilor.

Explicații detaliate pot fi consultate în documentul "Frequently

Asked Questions on Copyright" elaborat de Observatorul european privind încălcarea drepturilor de proprietate intelectuală (EUIPO):
https://tinyurl.com/ccdrocopy

Cerere de completări și corecturi

Dacă ai remarcat o eroare de scanare sau poți furniza informații documentate privind această ediție, ne poți transmite datele pentru actualizare.

Arkadi & Boris Strugațki

CONUL ALB AL ALAIDEI – CHEIA TIMPULUI

CONUL ALB AL ALAIDEI.

I.

Vahlakov îi spuse lui Aşmarin:

— Vei pleca pe insula Sumşu!

— Unde-i asta? întrebă arţăgos Aşmarin.

— În Curilele de nord. Îţi vei lua zborul astăzi la ora 20,30…

Se prevedea ca embriomecanismele să fie încercate în condiţiile cele mai variate. Institutul se ocupa în special cu probleme de astro-navigaţie, aşa încât 30 de grupe din 47 erau trimise în Lună şi pe celelalte planete. Celelalte 17 trebuiau să lucreze pe Pământ.

— Bine, bâigui Aşmarin.

Sperase că i se va da o grupă interplanetară, fie chiar şi selenară, şi ar fi avut multe şanse, pentru că de mult nu mai fusese într-o formă atât de excelentă. Până în ultimul moment nădăjduise acest lucru… Nu ştia de ce, însă, Vahlakov hotărâse altfel şi nici nu putea vorbi omeneşte cu el, pentru că în cameră mai erau nişte mutre necunoscute şi acre.

— Bine, repetă el calm.

— Ai şi fost anunţat, spuse Vahlakov. Pentru fixarea concretă

a locului de probă vei discuta la Baikovo.

— Unde este Baikovo?

— Pe Sumșu: este centrul administrativ de pe Sumșu.

Vahlakov bătea cu degetele darabana pe masă și-și avea privirea pierdută pe pereți.

— Și Sermus rămâne pe Pământ, continuă el. Va pleca în Sahara.

Așmarin tăcea.

— Ți-am și ales ajutoarele, continuă Vahlakov. Vei avea la dispoziție doi băieți buni.

— Boboci, îi scăpă lui Așmarin.

— Vor face față, răspunse grăbit Vahlakov. Au o pregătire generală. Îți spun încă o dată că sunt băieți buni. Știu ce trebuie să facă și se descurcă în orice situație.

Necunoscuții din cameră zâmbeau distant. Vahlakov adăugă:

— De altfel, unul dintre ei a fost și el pionier cercetător al altor planete.

— Bine, spuse din nou Așmarin, asta-i tot?

— Tot. Puteți pleca, vă doresc succes. „Încărcătura” și oamenii dumitale sunt în camera 116.

Așmarin se îndreptă spre ușă. Vahlakov se opri puțin și spuse:

— Întoarce-te curând, tovarășe. Am o temă interesantă pentru dumneata.

Așmarin închise ușa în urma lui și rămase locului. Își aminti apoi că laboratorul 118 este cu cinci etaje mai jos și porni spre ascensor. Aci se întâlni cu Tațudzo Misima, un japonez mic de statură, ras în cap, cu ochelari cu lentile albastre. Misima îl întrebă:

— Încotro pleacă grupa dumitale, Feodor Semionovici?

— În Kurile, răspunse Așmarin.

Misima clipi din ochii puțin umflați, își scoase batista și începu să-și șteargă ochelarii. Așmarin știa că grupa lui Misima este trimisă pe Mercur, pe Platoul de Flăcări. Misima avea 28 de ani și încă nu parcursese nici măcar primul miliard de kilometri. Ascensorul se opri.

— Saionara, Tațudzo Iorosiku, spuse Așmarin.

Misima zâmbi arătându-și toți dinții.

— Saionara, Feodor-san, spuse el.

Laboratorul 116 era o cameră luminoasă, cu mobilă puțină. În colțul din dreapta se vedea o sferă metalică, lustruită, cu un diametru cât jumătate din înălțimea unui om; acesta era „Oul". În colțul din stânga erau doi oameni. Când intră Aşmarin, ei se ridicară. Aşmarin se opri și-i privi cu atenție. Niciunul dintre ei nu părea să aibă mai mult de 25 de ani. Unul era un blond cam urâțel, înalt, cu obrajii roșii. Celălalt era mai scund, un brunet frumos de tip spaniol, îmbrăcat cu o scurtă de antilopă și cu bocanci grei de munte. Aşmarin își vârî inimile în buzunare, se înălță pe vârfuri, apoi se lăsă din nou pe tocuri., Boboci" – gândi el. Pe neașteptate simți o durere în partea dreaptă, acolo unde-i lipseau două coaste.

— Bună ziua, spuse el. Numele meu este Aşmarin.

Brunetul zâmbi arătându-și dinții albi:

— Știm, Feodor Semionovici. Apoi, luându-și un aer serios, se prezentă: Kuzma Vladimirovici Sorocinski.

— Galțev Viktor Sergheevici, spuse cel cu părul blond.

„Care dintre ei o fi fost pionier?" – gândi Aşmarin; „Probabil spaniolul, Kuzma Sorocinski". Întrebă:

— Care dintre voi a fost pionier?

— Eu, spuse Galțev.

— Și… De ce nu mai ești? întrebă Aşmarin. Dacă nu-i secret…

— Nu-i secret. Disciplinar.

Se uita direct în ochii lui Aşmarin. Galțev avea ochii de un albastru deschis și gene dese ca de fată. Nu prea se potriveau cu fața lui fălcoasă, înroșită.

— Într-adevăr, spuse Aşmarin. Un pionier al Cosmosului trebuie să fie disciplinat. Orice om trebuie să fie disciplinat. În orice caz, asta-i părerea mea. Ce știți să faceți?

Observă că sprâncenele lui Galțev se mișcară și simți ceva apropiat de sentimentul de satisfacție. Repetă:

— Dumneata Galțev, ce știi să faci?

— Eu sunt biolog, răspunse Galțev. Specialitatea mea sunt nematodele.

— Da… Zise Aşmarin şi se întoarse către Sorocinski. Şi dumneata?

— Inginer-gastronom, răspunse Sorocinski arătându-şi din nou dinţii albi.

„Minunat” – gândi Aşmarin. „Un specialist în limbrici şi un cofetar. Un pionier nedisciplinat şi o scurtă de antilopă. Buni băieţi! În special acest amărât de pionier!… Ducă-se încolo şi Vahlakov ăsta!” Aşmarin şi-l închipuia pe Vahlakov, tipicar şi minuţios, cum alege din 2.000 de voluntari componenţa grupelor interastrale. Cum se uită la ceas, cum examinează încă o dată listele şi spune: „Grupa lui Aşmarin. Curile. Aşmarin este un om activ, cu experienţă. Îi sunt suficienţi trei oameni, chiar numai doi. Doar nu pleacă pe Mercur, pe Platoul de Flăcări. Să i-l dăm pe Sorocinski ăsta şi pe Galţev. Cu atât mai mult cu cât Galţev a fost şi el pionier”.

— Sunteţi gata de lucru? întrebă Aşmarin.

— Da, răspunse Galţev.

— Abia aşteptăm, Feodor Semionovici, adăugă şi Sorocinski. Suntem pregătiţi.

Aşmarin se apropie de un obiect în formă de ou şi-i atinse suprafaţa rece, lustruită. Apoi întrebă:

— Ştiţi ce-i asta? dumneata, Galţev…

Galţev îşi înălţă privirea spre plafon, se gândi şi răspunse cu o voce monotonă.

— Este un dispozitiv embriomecanic EM-8. Embrionul mecanic model nr. 8. Un sistem mecanic independent, care se auto-dezvoltă şi care constă din contopirea comenzii program MCV, din sistemul organelor de recepţie şi execuţie, din sistemul „digestiv” şi sistemul energetic. EM-8 este un dispozitiv embriomecanic, capabil în orice condiţii, cu orice materie primă, să se dezvolte în orice construcţie dată de program. EM-8 este destinat…

— Dumneata, se adresă Aşmarin lui Sorocinski.

Acesta răspunse fără să se gândească:

— Acest exemplar EM-8 este destinat încercărilor în condiţiile terestre. Programul este standard, standardul 64. Dezvoltarea embrionului se face sub o cupolă ermetică cu

condiții de viață pentru șase oameni, cu cameră de ecluzare și cu filtru de oxigen.

Așmarin se uită pe fereastră și întrebă:

— Greutatea?

— Aproximativ 150 kg.

Un lucrător oarecare din grupa experimentală ar fi putut să nu cunoască toate aceste amănunte.

— Bine, spuse Așmarin. Vă voi anunța acum ceva ce dumneavoastră nu știți. În primul rând că Oul valorează 19.000 ore om cu calificare superioară. În al doilea rând, el cântărește într-adevăr 150 kg și acolo unde va fi necesar îl veți căra în spate.

Galțev dădu din cap, iar Sorocinski spuse:

— Desigur, Feodor Semionovici.

— Perfect, spuse Așmarin. Începeți imediat. Rostogoliți-l până la lift și duceți-l în vestiar. Vă duceți apoi la depozit, unde veți primi aparatajul de înregistrare. Veniți cu toată încărcătura la aerodromul orașului la ora 8 seara. Căutați să nu întârziați.

Se întoarse și ieși. În spatele lui se și auzea un zgomot surd și greoi: grupul lui Așmarin începuse executarea primei misiuni.

II.

În zorii zilei, grupul fu lăsat de stratoplan în pterocar deasupra celei de-a doua strâmtori a Curilelor. Galțev conduse cu multă eleganță pterocarul în picaj, examină harta, se uită la busolă și găsi imediat Baikovo, alcătuit din câteva rânduri semicirculare de case cu două etaje din litoplast alb și roșu și care parcă tiveau un golfuleț adânc. Pterocarul ateriză pe chei. Un trecător matinal (un tânăr îmbrăcat în tricou și cu pantaloni de foaie de cort) le explică unde este sediul direcției. Acolo, administratorul de serviciu al insulei, care era în același timp și agronom șef, un bătrân aino, gârbovit, îi întâmpină cu bucurie.

După ce îl ascultă pe Așmarin îi propuse, la alegere, câteva coline nu prea înalte, de pe malul nordic. Vorbea rusește destul de corect, uneori însă se oprea în mijlocul cuvântului ca și când n-ar fi fost sigur de accent; alteori dădea impresia că

se bâlbâie puțin.

— Țărmul nordic este destul de departe, spuse el. Într-acolo nu există nici drum bun. Aveți însă pterocar. În afară de asta, nu vă pot propune nici un loc mai apropiat. Nu prea mă pricep la experiențe de fizică. Cea mai mare parte a insulei este însă ocupată de pepenării, de răsadnițe și de alte culturi. Peste tot lucrează elevi. N-am voie să risc.

— Nu există nici un fel de risc. Absolut niciunul, spuse Sorocinski.

Așmarin își aminti că, o dată, acum doi ani, stătuse o oră întreagă cocoțat pe scara de incendiu, ca să scape de „vampirul" de masă plastică care avea nevoie de protoplasma pentru autodezvoltare. Este adevărat că atunci încă nu exista Oul.

— Mulțumesc, spuse el. Țărmul de nord ne convine perfect.

— Da, spuse bătrânul. Acolo nu sunt nici pepenării, nici răsadnițe. Acolo sunt doar mesteceni. Undeva, pe acolo, lucrează și arheologi.

— Arheologi? se miră Sorocinski.

— Mulțumesc, spuse Așmarin. Cred că vom pleca chiar acum acolo…

— Vi se va servi mai întâi dejunul, le zise bătrânul.

Mâncară în tăcere.

— Mulțumesc, spuse Așmarin, ridicându-se de la masă. Cred că trebuie să ne grăbim.

— La revedere, spuse bătrânul aino. Dacă mai aveți nevoie de ceva, adresați-vă fără jenă.

— Nu, nu ne vom jena, îl îngână Sorocinski.

Așmarin îi aruncă o privire încruntată și se întoarse din nou spre bătrân:

— La revedere.

În pterocar, Așmarin zise:

— Dacă dumneata, tinere, îți mai permiți o dată o asemenea ieșire, te expediez de pe insulă.

— Iertați-mă, răspunse Sorocinski roșind puternic, ceea ce-i făcu chipul smead să pară și mai frumos.

Pe malul nordic, într-adevăr, nu erau nici pepenării, nici

răsadnițe, ci numai mesteceni. Mesteacănul de Curile crește „culcat”, se întinde pe sol, iar trunchiul său noduros și umed alcătuiește, împreună cu ramurile lui, împletituri dese, de nestrăbătut. De sus, mestecenii de Curile par niște pajiști verzi, obișnuite, foarte potrivite pentru aterizarea unor aparate nu prea mari. Nici Galțev, care conducea pterocarul, nici Așmarin și nici Sorocinski nu știau cum arată mesteacănul de Curile. Așmarin arătă către o movilă rotundă și zise:

— Aci.

Sorocinski se uită timid la Așmarin și zise și el:

— Bun loc!

Galțev conduse pterocarul pentru aterizare, direct spre centrul înverzitului câmp de la poalele movilei. După un minut pterocarul își îngropase botul în verdeața palidă a mesteacănului de Curile. Așmarin auzi un trosnet, văzu un milion de stele multicolore și, pentru câtva timp, își pierdu cunoștința.

Apoi deschise ochii și primul lucru pe care-l văzu fu o mână. Era o mână mare, bronzată, și degetele ei proaspăt zdrelite se mișcau parcă fără voia lor pe butoanele tabloului de comandă. Apoi mâna dispăru și apăru o față roșie, cu ochi albaștri și cu gene de femeie.

— Tovarășe Așmarin, spuse Galțev mișcând cu greu buzele rănite.

Așmarin încercă, gemând, să se așeze. Avea o durere puternică în partea dreaptă și i se părea că fruntea îi arde. Duse mâna la cap și apoi la ochi. Avea sânge pe degete. Se uită la Galțev, care-și ștergea gura cu batista.

— O aterizare de maestru, spuse Așmarin. Mă bucur, tovarășe specialist în nematode.

Gaițev tăcea. Presa batista mototolită pe gură și figura îi era imobilă. Sorocinski, cu o voce înaltă, tremurândă, spuse:

— Nu-i vinovat, Feodor Semionovici.

Așmarin întoarse încet capul și se uită la Sorocinski, care era tare ciufulit.

— Galțev nu-i vinovat, repetă el și se îndepărtă puțin.

Așmarin deschise ușa cabinei, scoase capul afară și se uită

câteva secunde la trunchiurile rupte din rădăcină, încurcate în șasiu. Întinse mâna, rupse câteva frunzulițe aspre, lucioase, le strivi între degete și le încercă între dinți. Frunzulițele erau aspre și amare. Așmarin scuipă și întrebă fără să se uite la Galțev:

— Mașina e întreagă?

— Întreagă, răspunse Galțev prin batistă.

— Ți-ai rupt vreun dinte? întrebă Așmarin.

— Da, răspunse Galțev.

— Pân' la nuntă trece, îi promise Așmarin. Încearcă să ridici mașina pe vârful colinei.

N-a fost atât de simplu să iasă din desișurile acelea; în cele din urmă însă Galțev așează pterocarul pe vârful colinei circulare.

Frecându-și locul dureros, Așmarin ieși din aparat și începu să se uite împrejur. De aci insula părea pustie și se întindea ca-n palmă. Colina era lipsită de vegetație și era roșcată din cauza zgurii vulcanice. Departe, spre răsărit, se zăreau târâtorii mesteceni de Curile. Spre sud se întindeau dreptunghiurile verzi ale pepenăriilor. Până la malul apusean erau vreo șapte kilometri. Apoi, și mai departe, într-o ceață viorie, se vedeau vârfurile mov-pal ale munților; înspre dreapta, profilat pe cerul albastru, atârna un nor conic, imobil, straniu, cu contururile bine precizate. Țărmul nordic era mult mai aproape. Cobora brusc în mare, iar pe râpă rămăsese un turn fără nici un rost, probabil încă de pe vremea bătrânelor cazemate japoneze. Lângă turn se vedeau un cort alb și mai multe siluete de oameni. Erau arheologii despre care vorbise administratorul de serviciu. Așmarin simți miros de apă sărată și de pietre încinse. Era o liniște mormântală.

Bun loc, gândi Așmarin. Oul îl lăsăm chiar aci, iar camerele de filmare și restul le instalăm pe povârnișuri: tabăra o vom organiza în pepenărie. Probabil că pepenii sunt încă verzi. Se gândi apoi la arheologi. Deși până la ei sunt vreo cinci kilometri, trebuia să fie totuși preveniți pentru ca să nu se alarmeze când embriomecanismul va începe să se dezvolte. Este interesant ce-or fi făcând prin aceste meleaguri

arheologii. Aşmarin îi chemă pe Galţev şi pe Sorocinski şi le spuse:

— Experienţa o vom face aci. După părerea mea este un loc potrivit. Ca materie primă avem lavă, tuf, adică exact ce ne trebuie. Puteţi începe.

Galţev şi Sorocinski se apropiară de pterocar şi deschiseră uşa secţiei de bagaje. Sorocinski intră, se încordă şi deodată, cu un brânci puternic, rostogoli Oul afară, pe pământ. Zgâriind zgura, Oul se rostogoli câţiva paşi şi se opri. Galţev abia apucă să sară la o parte.

— Eforturi inutile, spuse el încet.

Sorocinski sări în picioare şi spuse cu o voce de bas:

— Nu-i nimic, sunt obişnuit.

Aşmarin se învârtea în jurul Oului şi încerca să-l împingă. Oul nici nu se clinti din loc.

— Foarte bine, spuse Aşmarin; acum aparatele de filmare.

Se ocupară îndelung cu instalarea aparatelor: un aparat cu obiectiv de infraroşii, un aparat cu stere-obiectiv, un aparat cu un obiectiv care înregistra caracteristici termice şi un aparat cu trusa respectivă de filtre.

Era aproape ora 12 când Aşmarin îşi şterse cu mâna fruntea transpirată şi scoase din buzunar o cutie de masă plastică, în care se afla activizatorul. Galţev şi Sorocinski se apropiară din spate, întinzându-şi capul peste umărul lui. Fără grabă, Aşmarin scutură activizatorul în palmă: era un tubuleţ strălucitor, cu o ventuză la unul dintre capete şi cu un buton roşu la celălalt.

— Începem, spuse el cu glas tare.

Se apropie de Ou şi prinse ventuza de metalul lustruit. După o secundă, apăsă cu degetul mare pe butonul cel roşu.

Doar o armă rachetă care ar fi nimerit exact ar mai fi putut opri procesele care începuseră sub învelişul strălucitor. Mecanismul era trezit de seria de impulsuri de înaltă frecvenţă, sute de micro-receptori transmiteau în creierul pozitronic informaţii despre mediul înconjurător; începea reglarea embriomecanismului pentru experimentare. Nu era cunoscută durata procesului. Se ştia doar că în momentul în

care s-a terminat reglarea, mecanismul începe să se dezvolte.

Aşmarin se uită la ceas. Era 12,15. Cu oarecare efort, desprinse de pe suprafaţa Oului activizatorul, îl puse înapoi în cutie, iar pe aceasta o vârî în buzunar. Îi privi apoi pe Galţev şi pe Sorocinski. Stăteau în spatele său şi contemplau Oul. Aşmarin atinse Oul pentru ultima oară şi spuse:

— Să mergem!

III.

Aşmarin ordonă organizarea taberei între colină şi pepenării. De acolo se vedea bine Oul: o sferă argintie pe colina roşcată, sub cerul albastru. Aşmarin îl trimise pe Sorocinski la arheologi şi se aşeză pe iarbă la umbra pterocarului. Galţev moţăia sub pterocar, unde se ascunsese de bătaia soarelui. Aşmarin fuma şi se uita când la creasta colinei, când la ciudatul nor conic de la apus. În cele din urmă, îşi luă binoclul. După cum se aştepta, norul conic era de fapt vârful înzăpezit al unui munte, probabil al unui vulcan. Prin binoclu se vedeau umbrele înguste ale locurilor unde se topise zăpada, se puteau chiar distinge petele de zăpadă situate mai jos de marginea albă a căciulii de zăpadă. Aşmarin puse deoparte binoclul şi se gândi că Oul se va deschide cel mai probabil în timpul nopţii, lucru de care era mulţumit, deoarece lumina de zi nu este favorabilă funcţionării aparatelor de filmare. Se gândi apoi că Sermus se va fi certat îngrozitor cu Vahlakov, dar că până la urmă s-a dus totuşi în Sahara. Îi trecu apoi prin minte faptul că la ora asta Misimi pleacă desigur de pe rachetodromul din Kirghizia, şi din nou simţi durerea aceea surdă din coasta dreaptă., Bătrâneţe, slăbiciune" – bolborosi el şi-l privi pe Galţev. Acesta stătea întins cu faţa la pământ, cu capul rezemat pe mână.

După vreun ceas şi jumătate se întoarse Sorocinski. Era dezbrăcat până la brâu, iar pielea brună şi netedă îi strălucea de sudoare. Cămaşa şi scurta de antilopă şi le ţinea la subsuoară. Se lăsă pe vine în faţa lui Aşmarin, zâmbind de-i străluciră toţi dinţii şi-i povesti că arheologii le mulţumesc că au fost preveniţi şi că experienţa îi interesează foarte mult; în total sunt patru arheologi, dar sunt ajutaţi de elevii din

Baikovo și din Curilele de nord. Fac săpături la fortărețele japoneze de la mijlocul secolului trecut. La sfârșit îi mai spuse că șeful lor este „o fetiță foarte simpatică”.

Așmarin îi mulțumi și-l rugă să pregătească masa. Se așeză apoi în umbra pterocarului și, morfolind un fir de iarbă, se uita la îndepărtatul con alb. După ce Sorocinski îl trezi pe Gaițev, amândoi începură să pregătească masa, șușotind între ei.

— Eu pregătesc supa, spuse Sorocinski, iar tu, Vitea, ocupă-te de felul doi.

— Aveam undeva niște carne de găină, spuse Galțev cu o voce răgușită de somn.

— Uite aici carnea de găină, zise Sorocinski.

— Arheologii ăștia sunt niște băieți minunați. Unul este atât de bărbos, încât nu se vede altceva la el decât barba. Fac săpături la fortărețele japoneze de prin anul 40 al secolului trecut. Acolo fusese o cetate subterană cu o garnizoană de 20.000 de oameni. Au fost zdrobiți de armatele sovietice, mai exact spus, au fost luați prizonieri cu toate tunurile și tancurile lor. Bărbosul ăla mi-a dăruit un glonte de revolver. Uite-l!

Galțev mârâi nemulțumit.

— Ce-mi bagi în ochi ruginitura asta!

Începea să miroasă a supă.

— Șeful lor, continuă Sorocinski, este o fată minunată, blondă, înaltă, subțire, drăguță. M-a condus la o cazemată și mi-a arătat ambrazura. De aci, povestea ea, era ținut sub bătaia focului tot malul nordic.

— Cum asta? Într-adevăr se trăgea de aci? se interesă Galțev.

— Cine știe! Probabil. Pe mine mai mult fata m-a interesat. Apoi am măsurat împreună grosimea planșeului.

— Două ceasuri ați tot măsurat?

— Într-adevăr… Pe urmă mi-am dat seama că ea are același nume de familie cu bărbosul și imediat m-am retras. Dar să știi că în cazematele astea e tare scârbos, întuneric, iar pereții sunt mucegăiți. Unde-i pâinea?

— Uite-o, îi răspunse Galțev. Poate că e doar sora

bărbosului?

— Poate. Ce mai e nou cu Oul? întrebă Sorocinski.

— Nimic.

— Bine, Feodor Semionovici, poftiți la masă, îl invită Sorocinski.

La masă Sorocinski le povesti timp îndelungat despre cazemate, ambrazuri, despre intensitatea focului pe metru pătrat; de aceea, Așmarin, plictisit, căută să mănânce cât mai repede și renunță chiar la fructe. După prânz, Galțev trebuia să observe Oul, iar el se urcă în pterocar și ațipi. Împrejur era o liniște adâncă: doar Sorocinski, care spăla vasele la pârâu, îngăima din când în când un cântec. Galțev, cu binoclul la ochi, privea vârful colinei.

Când Așmarin se trezi, soarele apusese, iar umbrele întunericului se târau dinspre sud. Se răcorise. Munții de la apus erau negri, iar conul vulcanului atârna ca o umbră cenușie. Pe vârful colinei, Oul strălucea ca o vâlvătaie de purpură. Deasupra pepenăriilor era o ceață albăstruie.

Galțev stătea în aceeași poziție și-l asculta pe Sorocinski.

— La Astrahan, spunea acesta, am mâncat Trandafirul Șahului. Este un pepene de o frumusețe rară; are gust de ananas.

Galțev tuși.

Așmarin mai stătu câteva clipe fără să se miște, atent la durerea surdă din coastă. Își amintea cum, împreună cu Gorbovski, mâncase pepeni pe Venus. O astronavă întreagă de pepeni fusese lansată de pe Pământ pentru stația planetologică. Mâncau pepeni, le curgea zeama pe obraji, și apoi „trăseseră” unul într-altul cu sâmburi negri alunecoși.

— Îți vine să-ți lingi degetele, ți-o spun eu, ca gastronom!

— Mai încet, spuse Galțev. Îl trezești pe Bătrân.

Așmarin se așează mai comod, își rezemă bărbia de speteaza băncii din față și-și acoperi ochii. În cabină era cald și oarecum zăduf, deoarece metaloplastul cu care era căptușită cabina se răcea încet.

— Tu n-ai mai zburat cu Bătrânul? întrebă Sorocinski.

— Nu, răspunse Galțev.

— Îmi pare oarecum rău de el, dar în același timp îl invidiez. A avut o asemenea viață cum eu n-am să am niciodată; și nu numai eu, dar și mulți alții. Cu toate acestea, el a avut.

— De ce spui „a avut”? întrebă Galțev. A încetat doar să zboare.

— Pasărea care nu mai zboară… Și Sorocinski tăcu. În general, s-a terminat cu pionieratul în Cosmos, spuse el pe neașteptate.

— Fleacuri, răspunse liniștit Galțev.

Așmarin auzea cum Sorocinski se răsucea pe loc.

— Privește-l! făcu el arătând înspre Ou. Se vor fabrica cu sutele și se vor trimite în lumi necunoscute și periculoase. Și fiecare Ou va construi acolo un oraș, un rachetodrom, o navă interplanetară. Ele vor lucra în mine, vor prinde și vor studia nematodele tale. Iar pionierii vor culege doar informații și vor strânge caimacul.

— Fleacuri, repetă Galțev. Oraș, mină. Dar cupola ermetică pentru șase oameni?

— Ce-i cu asta?

— Cine sunt cei șase oameni?

— Oricum ar fi, spuse Sorocinski, oricum ar fi, timpul pionierilor a trecut. Cupola ermetică este doar începutul. Se vor trimite astronave automate care vor lansa Ouă, iar oamenii vor veni la de-a gata…

Începu să facă raționamente despre perspectivele embriomecanicii, citind vădit din cunoscutul raport al lui Vahlakov. Se vorbește mult despre asta, gândi Așmarin. Și totul este chiar așa. Când au fost încercate primele astronave automate se vorbea mult că astronauții nu vor mai avea altceva de tăcut decât să adune caimacul. Iar când Akimov și Sermus au lansat primul SCIC – Sistem Cibernetic de Cercetate – Așmarin se hotărâse chiar să renunțe de a mai fi pionier. Asta a fost acum 20 de ani și de atunci de multe ori a mai sărit el în vâltoare după resturile deformate ale SCIC-ului și a dus el până la capăt ceea ce SCIC-ul nu reușise. Desigur, și astronavele automate, și SCIC-ul, și embriomecanica măresc nespus de mult puterea omului, dar mecanismele nu sunt

capabile să înlocuiască integral creierul viu și sângele cald. „Boboc – gândi Așmarin despre Sorocinski – și un teribil palavragiu”.

Când Galțev spuse pentru a patra oară „fleacuri”, Așmarin ieși din mașină. Cum îl văzu, Sorocinski tăcu și sări în picioare. În mână avea o jumătate de pepene crud încă, din care se vedea un cuțit. Galțev continua să stea cu picioarele încrucișate.

— Doriți pepene, Feodor Semionovici?

Așmarin dădu din cap, își băgă mâinile în buzunare și începu să privească vârful colinei.

Strălucirile roșcate de la suprafața lucioasă a Oului se întunecau văzând cu ochii. Se înserase. Din ceață apăru deodată o stea strălucitoare care alunecă încet pe cerul albastru închis.

— Sputnik-8, spuse Galțev.

— Nu, contrazise categoric Sorocinski, Sputnik-17, sau dacă nu Sputnikul oglindă.

Așmarin porni înciudat spre colină. Sorocinski îl plictisise îngrozitor și trebuiau verificate aparatele de filmare. Când se întoarse, ardea focul. Neobositul Sorocinski aprinsese un foc de tabără și acum stătea într-o poză teatrală.

— Scopul este doar un mijloc, auzi Așmarin. Fericirea nu constă în însăși fericire, ci în fuga după fericire…

— Am mai citit asta undeva, spuse Galțev.

Și eu, gândi Așmarin. N-ar fi oare bine să-l trimit pe Sorocinski să se culce? se uită la ceas: limbile fosforescente arătau miezul nopții. Întunericul se lăsase cu totul.

Oul crăpă la 2,53. Era o noapte fără lună. Așmarin moțăia lângă foc, întors cu obrazul drept spre flacără. Lângă el picotea Galțev, cu fața-i roșie, iar de partea cealaltă a focului, Sorocinski citea un ziar foșnindu-i paginile. Și deodată Oul crăpă. Răsună un zgomot ascuțit, pătrunzător. Vârful colinei se aprinse de o lumină portocalie. Așmarin se uită la ceas și se ridică. Pe fondul cerului înstelat se distingea culmea măgurii. Când ochii, orbiți de focul de tabără, se obișnuiră cu întunericul, văzură o mulțime de luminițe slab roșcate,

rotindu-se încet pe lângă locul unde fusese Oul.

— A început, șopti Sorocinski, parcă prevestind ceva rău. A început, Vitea, trezește-te, a început!

— Taci și tu odată, la urma urmei! spuse repede Galțev.

Și el vorbea în șoaptă.

Dintre toți trei, doar Așmarin știa ce se petrecuse pe colină. Primele zece ore după „trezire", embriomecanismul se reglase. Comenzile abstracte situate în conducerea pozitronică se schimbau și se corectau în concordanță cu temperatura exterioară, cu componența atmosferei, cu presiunea atmosferică, cu umiditatea și cu zeci de alți factori determinați de receptori. Sistemul digestiv, admirabilul „stomac de înaltă frecvență" al embriomecanismului, se adapta la prelucrarea lavei și a tufului în litoplast polimerizat, acumulatorii neutronici se pregăteau să producă porții exacte de energie pentru fiecare proces. Când reglajul s-a terminat, mecanismul a început să se dezvolte. Tot ce nu fusese necesar Oului pentru creșterea în condițiile date trecuse la refacerea și la întărirea organelor funcționale mai de suprafață: efectorii. Apoi s-a ajuns la înveliș. Acesta a fost plesnit, iar embriomecanismul a început să-și consume din hrana pregătită.

Se vedeau tot mai multe luminițe care se deplasau mai repede. Se auzeau un zumzet și niște scrâșnete țiuitoare: erau efectorii care se înfundau în teren și măcinau în praf bucățile de tuf. Fumul luminos de pe vârful colinei se înălța spre cerul înstelat. O lumină inegală, tremurândă, lumină pentru o secundă niște forme stranii, greoaie, apoi din nou totul se ascunse în întuneric. Scrâșnetele și trosnetele se întețiră.

— N-ar trebui să ne apropiem? spuse rugător Sorocinski.

Așmarin nu răspunse.

Își aminti deodată cum fusese încercat primul embriomecanism, primul Ou. Asta s-a întâmplat cu câțiva ani în urmă. Pe atunci și el era începător în embriomecanică. Embrionul mecanic era într-un mare pavilion din apropierea institutului. În mijlocul a 18 lăzi, asemănătoare safeurilor și așezate pe lângă pereți, se afla o uriașă grămadă de ciment. Înăuntrul grămezii erau ascunși electorii și sistemul digestiv.

Vahlakov făcu un semn cu mâna și cineva deplasă maneta comutatorului. Stătuseră în pavilion până seara târziu și uitară de toate. Mormanul de ciment se topea văzând cu ochii; spre seară, din aburi și fum apărură contururile unei căsuțe tip din litoplast, cu trei camere, încălzite cu aburi și cu alimentare independentă cu energie electrică. Era exact la fel cu cele produse în fabrică, doar că în baie rămăsese un cub de ceramică, „stomacul” și articulațiile complicate ale efectorilor hemomecanici. Vahlakov examină căsuța, atinse cu picioarele efectorii și spuse:

— De ajuns cu diletantismul. E timpul să facem Oul.

Atunci s-a pronunțat pentru prima oară acest cuvânt. A urmat o muncă înverșunată cu multe succese și foarte multe insuccese. Sistemele embriomecanice erau învățate să se autoregleze, să se adapteze variațiilor bruște ale mediului înconjurător, să se autorefacă. Erau „învățate” să servească oricând omului, în condițiile cele mai complicate și mai primejdioase. Erau „învățate” să se dezvolte în formă de case, de excavatoare, de rachete, erau „învățate” să nu se distrugă prin cădere de la înălțimi mari, să continue să funcționeze și în valurile metalului topit, și în condiții de zero absolut. Sute de oameni, zeci de institute și laboratoare colaboraseră pentru ca embriomecanismul să ajungă ceea ce era astăzi Oul.

Așmarin era în definitiv mulțumit că rămăsese pe Pământ. Cine era el ca să pretindă mai mult?

Pe vârful colinei, trâmbele fumului luminos zburau din ce în ce mai des, iar trosnetul, scrâșnetele și zumzetul se contopiseră într-un zgomot necontenit. Luminițele rătăcitoare formau lanțuri, iar lanțurile la rândul lor niște stranii linii mobile. Luminescența trandafirie a incendiului de deasupra permitea să se distingă ceva uriaș, care se legăna ca o barcă pe valuri.

Așmarin se uită din nou la ceas. Era ora 4 fără 5 minute. Probabil că lava și tuful fuseseră materiale bune: cupola creștea mult mai repede decât dacă ar fi avut ciment. Este interesant de văzut ce vor arăta variațiile termice. Mecanismul construiește cupola dinspre centru spre margini, iar efectorii

se afundă tot mai adânc în cabină. Pentru ca această cupolă să nu devină subterană, embriomecanismul trebuie ori s-o fixeze pe niște piloți, ori s-o deplaseze de lângă groapa săpată de efectori. Aşmarin își închipuia marginile cupolei incandescente și lopățelele efectorilor care lipeau noi și noi particule de litoplast îngroșat din cauza temperaturii.

Vârful măgurii se cufundă un timp în tăcere: zgomotul dispăruse, abia se mai auzea un zumzet neclar. Mecanismul regla funcționarea sistemului energic.

— Sorocinski! strigă Aşmarin.

— Da, răspunse acesta din întuneric.

— Înconjură colina dinspre dreapta și fă observații de acolo. În nici un caz să nu urci colina.

— Alerg, Feodor Semionovici.

Se auzi cum îi ceru în șoaptă lui Gaițev lanterna, apoi cercul galben de lumină porni și dispăru.

Zgomotul reîncepu. Deasupra vârfului movilei se aprinse din nou o flăcăruie trandafirie ca de incendiu. Lui Aşmarin i se păru că cupola neagră se deplasase puțin, dar nu era sigur. Se gândi cu ciudă că ar fi trebuit să-l trimită pe Sorocinski imediat ce embrionul ieșise din Ou. În orice caz, aparatele de filmare vor raporta totul la timpul potrivit.

Deodată trosni ceva, asurzitor. Culmea movilei era învăluită în roșu. Un fulger purpuriu lunecă pe versantul negru și se stinse. Lumina roză deveni galbenă, strălucitoare, și imediat colina se acoperi cu un fum gros. O bubuitură puternică străbătu tot văzduhul, și Aşmarin văzu cu groază că din fumul și din văpăile care cuprinseseră vârful se ridică o umbră uriașă; ceva masiv și enorm, de un luciu strălucitor, se legăna pe niște picioare subțiri, tremurânde. Încă o detunătură și încă un fulger trecu în zig-zag pe versant. Pământul se cutremură, iar umbra care se vânzolea prin fum se prăbuși. Aşmarin alergă spre colină. Trosnete și zguduituri ajungeau până la el. Dinspre sud se rostogoleau valuri de aer fierbinte și în roșiile flăcări dănțuitoare văzu cum cădeau bucăți de lavă împreună cu camerele de filmare, singurii martori ai evenimentelor de pe colină.

Se lovi de un aparat de filmare. Acesta zăcea, răşchirând picioarele îndoite ale stativului. Începu să înainteze încet, iar pietrele încinse se rostogoleau pe versante. Sus era liniște, iar în fumul de pe vârful colinei se mai zărea ceva. Se auzi încă o bubuitură și Aşmarin văzu o flăcăruie slabă, galbenă.

Pe culme mirosea a fum fierbinte și a ceva necunoscut și acru. Aşmarin se opri la marginea unei pâlnii enorme. De fapt nu era o pâlnie, ci o groapă cu povârnişurile aproape drepte, în fundul căreia se vedea cupola aproape gata, trântită pe o parte, cupola ermetică pentru șase oameni, cu cameră de ecluzare și filtru de oxigen. În craterul acela scânteia zgura încinsă și pe fondul ei se vedea cât de slab și de neajutorat se mişcau tentaculele hemomecanice care îşi pierduseră sistemul de dirijare. Din adânc se ridica un miros acru de ars.

— Dar ce-i asta? întrebă Sorocinski.

Aşmarin îşi ridică ochii și-l observă pe partea cealaltă pe Sorocinski, care se lăsase pe vine chiar la marginea gropii și fluiera a pagubă.

— Taci…, spuse încet Aşmarin și începu să coboare în crater.

— Nu coborâți, îl sfătui Galțev, e periculos.

— Taci! mai spuse o dată Aşmarin.

Trebuia să înțeleagă imediat ce se întâmplase. Nu este posibil să fie de vină construcția Oului, cea mai perfectă maşină creată de om, cea mai invulnerabilă maşină, cea mai „inteligentă” creație. Dogoarea puternică îi ardea fața. Aşmarin îşi miji ochii și se lăsă să lunece pe lângă marginile cupolei incandescente. Ajuns jos, se ridică în picioare și privi împrejurul său. Observă imediat bolțile de beton parcă topite, armătura înnegrită, trecerea largă și întunecată care conducea parcă undeva în adâncul colinei. Păşi înainte, dar era gata să cadă, deoarece se împiedică de ceva greu și rotund. Aşmarin se aplecă să vadă, dar nu înțelese imediat ce reprezintă această bucată cenuşie de metal cu capetele îngroşate și rotunjite; când înțelese însă, totul deveni clar. Era un proiectil de artilerie.

În colină fusese un gol. Acum vreo sută de ani, niște ticăloși construiseră o încăpere întunecoasă de beton și adunaseră

acolo proiectile de artilerie. Embrionul nu putea „știi” că acolo este un depozit de artilerie. El nu putea „știi” nici măcar ce este un proiectil de artilerie, pentru că oamenii care-i dăduseră programul de viață uitaseră de mult că existaseră cândva proiectile. Se pare că obuzele se încărcau cu trotil. La unul dintre aceste proiectile, focosul se aprinsese datorită căldurii sau zdruncinării. Tot ce putuse să explodeze, explodase; minunata mașină se transformase într-un morman de ruine.

Niște pietricele se rostogoleau de sus. Așmarin se uită și observă că Galțev cobora spre el. Pe peretele opus cobora Sorocinski.

— Unde vă băgați? întrebă Așmarin.

Galțev nu răspunse nimic, dar Sorocinski răspunse cu o voce subțire:

— Vrem să vă ajutăm, Feodor Semionovici.

— N-am nevoie de voi.

— Doar…, începu Sorocinski și amuți.

Pe peretele din spatele lui Așmarin se deschisese o fisură și cupola începu să se legene.

— Atenție! răcni Sorocinski.

Așmarin sări la o parte, se împiedică de proiectil și căzu. Căzu cu fața în jos, dar imediat se răsuci pe spate. Cupola cădea direct pe el. Închise ochii și auzi urletul parcă înfundat al cuiva. Urlase însă chiar el, în momentul în care marginea încinsă a cupolei se prăbușise asupră-i.

IV.

Poți să zaci și să privești cerul albastru. Este atât de mult timp de când nu l-a mai privit și merită să te uiți ore întregi la cerul albastru. Știe acest lucru încă de când era pionier, când sărise la Polul Nord al planetei Venus și când rămăsese singur în astronava distrusă pe Transpluton. Acolo nu era cer de loc, erau doar un gol înstelat și o stea strălucitoare, Soarele. Atunci i se păruse că și-ar da și ultimele momente din viață ca să mai poată vedea o dată cerul albastru. Acest sentiment se uită însă repede pe Pământ. Îți amintești doar atunci când sosește momentul și de fiecare dată ți se pare că e prea târziu:

pe urmă constați că nu, nu este târziu.

— Ascultă-mă, spune-mi, va trăi? se auzi vocea lui Sorocinski.

Aşmarin nu știa despre cine întreabă, dacă de el sau de Galțev.

Galțev zăcea alături. Era fără cunoștință și gemea încet. Avea arsuri peste tot. Se arsese când îl scosese pe Aşmarin de sub cupolă. Și Sorocinski avea arsuri. Trebuie să supraviețuiesc, gândi Aşmarin. Un pionier nu trebuie să se gândească la moarte. Catastrofa aceasta se produsese numai dintr-o întâmplare absurdă! Doar nu putea presupune că sub movila rotundă este ascunsă o străveche cazemată japoneză, că labele murdare ale agresiunii criminale din trecutul îndepărtat vor ajunge până la el. Își amintea că au fost ani în care fiecare secundă din viața lui putea fi ultima. Odată, zăcea la fel, schilodit, cu fața în sus. Cerul însă era altfel. Era portocaliu închis, cu dungi negre: bântuia un uragan înspăimântător, iar împrejur nu era nimeni. Erau numai durere, greață și, ca și acum, ciuda că totul se sfârșește.

Se uită cu insistență la cerul albastru și i se păru că pe fondul lui apar și dispar pete palide. Se străduiește să înțeleagă ce sunt petele astea și ce rost au. Apoi înțelege: vrea să vadă norul acela imobil, cu contururile stranii. Cu eforturi supraomenești încearcă să-și ridice capul. O mână îi susține ceafa. Acum vede conul alb, parcă transparent, de la orizont.

— Ce este acolo? întrebă el.

— Vulcanul Alaida, îi răspunde cineva.

— Ce bine ar fi acum acolo…, spune Aşmarin.

Își lăsă din nou capul pe pernă și se gândi că va trebui să se urce o dată pe acel con. Acolo aerul e desigur rece, atât de rece încât probabil că și dinții îngheață. Va fi încălțat cu bocanci grei, de munte, ca ai lui Sorocinski. Îl va lua și pe Sorocinski cu el.

— Ce minunat cer albastru, rostește Aşmarin cu glas tare. Își închide ochii și-și spune că durerile îi vor trece și că se va scufunda curând în somn.

— A adormit, spune cineva.

Aşmarin moţăie şi i se pare că este pe vârful alb al Alaidei şi că priveşte cerul albastru. Îl poţi contempla ore de-a rândul, atât este de albastru şi de pământesc.

(După „Znanie sila” nr. 12/1959.)

CHEIA TIMPULUI

1. Din notele poetului Aleksandr Kudriaşov.

Valentin Petrov venise să-mi anunţe evenimentul. Îşi scoase bascul, îşi netezi părul şi spuse:

— Dragă Saşa, totul s-a hotărât.

Se aşeză într-un fotoliu lângă masă şi-şi întinse picioarele lungi. Ca întotdeauna, zâmbea. Îl întrebai:

— Pe când?

— Peste zece zile. Îndoi bascul şi-l aşeză pe genunchi. Pierdusem orice speranţă, adăugă el. Şi totuşi m-au numit.

— De ce?! Protestai eu. Doar eşti un astronaut experimentat.

Am scos din frigider o sticlă de vin. În timp ce ciocneam, el spuse:

— Plecarea se face de pe Cifeu.

— Unde vine asta?

— Este o cosmostaţie satelit a Lunii.

— Aşa, carevasăzică, spusei eu. Credeam că Cifeu este denumirea unei constelaţii.

— Constelaţia se cheamă Cefeu, iar Cifeu înseamnă pe chinezeşte „start”. În fond, nu-i altceva decât platforma de pe care îşi iau zborul navele fotonice.

Valentin puse pe masă paharul, îşi trase bascul şi se ridică.

— Am plecat, spuse el.

— Dar Rujena? Îl reţinui eu. Rujena ştie?

— Nu, făcu el, şi se aşeză din nou. Nu ştie. Încă nu i-am spus.

Tăcurăm.

— Pleci pentru mult timp?

De fapt ştiam că pentru totdeauna.

— Nu, nu pentru foarte mult timp. Intenţionăm să ne întoarcem peste 150… Sau peste 200 de ani. Bineînţeles, vorbesc despre ani de-ai voştri, pământeşti. La vitezele foarte mari…

— Aha…, făcui eu.

— Gata! Trebuie totuși să plec.

Dar nu se ridică.

Îi propusei să mai bem un pahar.

— Ei, spuse el. Înaintea noastră a plecat Gorbovski, iar înaintea lui Gorbovski, Bâkov. Eu sunt al treilea. Se mai pregătesc încă două expediții. Zece, maximum 15 ani un raid.

— Da, înțeleg, spusei eu. Contracția timpului după teoria lui Einstein, cu tot ce decurge din aceasta.

Valentin se ridică

— Sașa, mă vei conduce?

Dădui din cap afirmativ. El își îndreptă bascul și porni spre ușă. Acolo se opri.

— Mulțumesc, îmi spuse.

Nu i-am răspuns; nu puteam articula nici un cuvânt.

Împreună cu Petrov plecau cu „Muromeț" încă cinci oameni. Pe trei dintre ei îi cunoșteam: Larry Larsen, Serghei Zavialov și Saburo Mikimi. Pentru a-i conduce, am plecat vreo zece prieteni. Mai rămăsese doar vreo oră până la plecare și ne aflam toți în salonul de pe Cifeu. Pe această cosmostație nu exista gravitație și de aceea toți aveam bocanci cu tălpi magnetice. Rujena și Valentin se țineau de mână. În această perioadă Rujena se schimbase mult: slăbise și ochii-i păreau foarte mari; era foarte frumoasă. Valentin o ținea de mână și zâmbea. Privindu-l, mi se păru că se și pornise a zbura vertiginos cu gândul printre stelele îndepărtate. Și el și Rujena tăceau. O dată doar, ea îi spuse ceva în șoaptă, iar el îi mângâie mâna.

Ceilalți tăceau și ei. O fată tânără, cu un fular portocaliu, suspina din când în când. Și ea venise cu un astronaut, pe care însă nu-l cunoșteam.

Mai avusesem prilejul, și nu numai o dată, să conduc astronauți care se avântau în spațiul interastral și, desigur, nu eram singurul. De data asta însă, totul era altfel. De acești șase oameni ne despărțeam pentru totdeauna. Mă gândeam că ei se vor înapoia atunci când mulți dintre noi nu vor mai fi printre cei vii: nici eu, nici Rujena, nici fata cu fular portocaliu…

Acești șase oameni îi vor întâlni pe urmașii noștri, ba poate chiar pe urmașii acestora.

— Nu fi amărâtă, spuse Valentin cu glas tare.

— Nici nu sunt amărâtă, răspunse Rujena.

— Înțelegi doar cât e de necesară plecarea noastră.

— Înțeleg.

— Nu, spuse Petrov. Nu înțelegi, Rujena. Nu înțelegi nimic. Nici Aleksandr nu înțelege. El se întreabă pentru ce ne trebuie această călătorie. E adevărat, Sașa?

Râdea. Dar nu, nu ghicise la ce mă gândeam. Îl cunoșteam pe Valentin din copilărie și îl iubeam foarte mult. Dar eram oameni foarte diferiți. El era puțin cam lăudăros și îi plăcea să pozeze. Îi reușea totul și se obișnuise cu această situație. Cu un surâs ușor trecea peste cele mai teribile dificultăți. Îi plăcea, probabil, să fie așa: vesel, neglijent și invulnerabil. Mă gândeam că și peste 150 de ani el va coborî pe Pământ surâzând vesel, lovindu-și ușor bocancii vechi cu un bastonaș rupt de pe cine știe ce planetă.

În salon se strecură un tânăr bronzat, cu părul de un blond aproape alb și spuse:

— E timpul, tovarăși.

Ne ridicarăm. Fata cu fularul portocaliu suspină tare. Mă uitam la Rujena și la Petrov. Îmbrățișându-se, el își ascunse obrazul în părul ei.

— Adio, spuse el.

Rujena tăcea.

— Nu fi amărâtă, o încurajă Valentin.

Fata se îndepărtă de el și încercă să-și aranjeze părul. Nu reuși.

— Du-te, spuse ea. Du-te. Nu mai pot. Te rog, pleacă.

Avea o voce joasă, neobișnuit de lipsită de intonații.

— Adio…

El o sărută și porni spre ieșire. Mergea bocănind cu tălpile metalice, dar fără să-și ia privirea de la Rujena lui. Fața îi era palidă, iar buzele albe. Lângă ușa etanșă îi ieși în față Larry Larsen, cel lat în spate, apoi un pilot necunoscut pe care-l conducea fata cu fular portocaliu, apoi Serghei Zavialov.

— La revedere, Rujenka, strigă Petrov.

Abia mai târziu mi-am amintit că spusese, la revedere„ și m-am gândit că probabil greșise. După ce intrară în navă și ușa etanșă se închise în urma lor, tânărul cu părul alb apăsă pe niște butoane din perete. Abia atunci constatarăm că plafonul sferic al salonului era un fel de stereoteleecran. Înaintea noastră apăru „Muromeț”, o navă fotonică de categoria întâi. Captând și arzând în reactor gazele și pulberile cosmice, ea dispunea de o nelimitată rezervă de funcționare, iar viteza îi era practic limitată doar de bariera pe care o reprezintă viteza luminii. Astronava avea dimensiuni imense; lungimea ei era de aproape jumătate de kilometru. Noi o vedeam însă ca o jucărioară de argint, ca o cupă de șampanie care atârnă în mijlocul ecranului pe fondul miliardelor de stele.

Ne uitam la ea ca vrăjiți. Deodată ecranul fu luminat foarte puternic de un fulger alb liliachiu. Această lumină mă orbi. Când petele multicolore dispărură din fața ochilor, pe ecran nu se mai vedeau decât stelele.

— Au plecat, spuse tânărul cu părul alb, pe un ton care exprima oarecare invidie.

— Și-a luat zborul, oftă Rujena.

Ea se apropie de mine, mișcându-și greu picioarele încălțate în bocanci cu tălpi magnetice, și-și rezemă mâna de brațul meu. Îi tremurau degetele.

— Sunt foarte tristă, Saşa, îmi spuse ea. Mi-e frică.

— Dacă-mi îngădui, voi fi prietenul tău, ca și al lui Valentin.

Dar ea nu-mi dădu voie. Ne-am întors la Novosibirsk și ne-am despărțit. Eu m-am apucat să scriu versuri. Voiam să scriu un poem despre oamenii care se avântă spre stele și despre femeia care rămâne pe minunatul și înverzitul Pământ; despre felul în care stă ea în fața prietenului care pleacă și-i spune cu voce adâncă: „Du-te. Nu mai pot. Te rog, pleacă”. Buzele lui albe îi răspund cu un zâmbet…

Peste vreo șase luni, într-o zi, dis-de-dimineață, Rujena mă chemă. Era la fel de palidă și cu ochii mari ca atunci pe Cifeu. Am crezut că de vină este nuanța violetă pe care o dau uneori video-ecranele.

— Saşa, îmi spuse fata, te aştept la aerodrom. Vino imediat.

Nu înţelegeam nimic şi am întrebat-o ce s-a întâmplat. Ea, însă, repeta parcă mecanic: „Te aştept la aerodrom” şi închise videofonul. Mă urcai în maşină şi pornii spre aerodrom. Era o dimineaţă senină şi răcoroasă, ceea ce întrucâtva m-a liniştit. La aerodrom am fost condus spre un mare convertoplan, de pasageri, gata de zbor. Nici n-apucai să mă urc în cabină că aparatul îşi luă zborul. M-am izbit tare cu pieptul într-o bară. O văzui apoi pe Rujena şi mă aşezai lângă ea. Era într-adevăr palidă. Privirea îi era aţintită înainte şi-şi muşca buza de jos.

— Încotro zburăm? Mă interesai eu.

— La rachetodromul nord, răspunse ea. Apoi tăcu vreme îndelungată şi deodată spuse: Soseşte Valentin.

— Ce spui?! Întrebai mirat.

Ce aş mai fi putui spune? Zburarăm două ore, timp în care nu scoaserăm nici un cuvânt. Ceilalţi pasageri însă discutau între ei. Erau agitaţi şi neîncrezători. Din discuţii am aflat că ieri seară se primise o radiogramă de la Petrov. Şeful celei de-a treia expediţii anunţa că unele instalaţii ale lui „Muromeţ” s-au defectat; astronava era astfel nevoită să aterizeze pe un rachetodrom pământean, ocolind staţiile exterioare.

— Pur şi simplu Petrov s-a speriat, spuse cineva care avea locul în spatele nostru, un om mai în vârstă şi cam gras. În definitiv, nici nu-i de mirare; în cosmos se poate întâmpla.

Mă uitai la Rujena şi observai că îi tremura bărbia. Dar nu socoti că face să se întoarcă: Petrov nu ştia ce-i frica.

Întârziarăm. „Muromeţ” era deja acolo şi noi făcurăm deasupra lui vreo două tururi. Examinarăm atent nava. Nu mai era o jucărie care semăna cu o cupă de şampanie. În mijlocul tundrei, sub cerul senin, stătea înclinată o construcţie enormă, mâncată de nişte forţe necunoscute, acoperită cu o mâzgă stranie. Convertoplanul ateriză la circa 10 kilometri de „Muromeţ”. Mai aproape era primejdios. Mai sosiră încă vreo câteva convertoplane. Aşteptam. În sfârşit, se auzi un zumzet şi pe deasupra capetelor noastre trecu un elicopter. Acesta ateriză cam la 100 de paşi de noi.

Atunci se petrecu minunea.

Din elicopter coborâră trei oameni și se îndreptară încet spre noi. În față mergea un ins slab și înalt, îmbrăcat cu un combinezon uzat. Mergea și-și lovea piciorul cu un bastonaș de culoarea smaraldului. În spatele lui veneau un bărbat scund, cu o barbă roșie, stufoasă, și încă unul uscat și gârbovit. Tăceau. Încă nu credeam. Se apropiară și atunci Rujena strigă:

— Valentin!

Omul cu combinezonul uzat se opri, aruncă bastonul și, aproape fugind, o porni spre noi. Avea o figură stranie, fără buze: ori fața îi era atât de întunecată încât buzele nu se mai distingeau, ori buzele îi erau atât de palide. Îl recunoscui totuși imediat pe Petrov. Cine altul decât Petrov putea să vină cu „Muromeț”? acest Petrov era însă un bătrân căruia îi lipsea mâna stângă, iar mâneca îi era prinsă în cureaua combinezonului. Și cu toate astea, era Petrov. Rujena fugi în întâmpinarea lui. Se îmbrățișară. Omul cu barba roșcată și cel gârbovit se opriră și ei. Erau Larry Larsen și pilotul necunoscut, pe care cu șase luni înainte îl condusese fata cu fularul portocaliu.

Îi înconjurarăm în tăcere și îi admirarăm cu priviri întrebătoare. Peste capul Rujenei, Petrov strigă:

— Bine v-am găsit, tovarăși. Iertați-mă, dar pe mulți dintre voi i-am uitat. Ne-am văzut doar, ultima oară, acum 17 ani…

Nimeni nu răspunse nimic.

— Cine este comandantul rachetodromului? întrebă Petrov.

— Eu, răspunse cineva.

— Am pierdut autodescărcătorii, îi comunică Petrov. Fiți, vă rog, atât de bun și dați dispoziții pentru descărcarea navei. Am adus multe lucruri interesante.

Comandantul rachetodromului se uită la el îngrozit, dar în același timp cu admirație.

— Numai să nu vă atingeți de compartimentul șase. Acolo sunt două mumii: Una a lui Serghei Zavialov și cealaltă a lui Saburo Mikimi. I-am adus ca să-i îngropăm pe Pământ. I-am purtat cinci ani. Așa e, Larry?

— Așa, răspunse Larry Larsen. Pe Serghei Zavialov îl ducem

de cinci ani, iar pe Mikimi de trei ani. Porta a rămas acolo… Zâmbi, barba îi tremură și începu să plângă.

Petrov se aplecă spre Rujena.

— Hai să mergem, Rujenka. Hai. Vezi, eu m-am întors.

Ea se uită la el așa cum la mine nu s-a uitat niciodată o femeie.

— Da, spuse ea. Te-ai întors.

Rujena clipi din ochi și-și plecă fruntea. Trecură îmbrățișați prin mulțime, în timp ce noi ne dădeam la o parte pentru a le face loc. Ea se despărțise de Valentin pentru totdeauna și îl revăzuse după șase luni; el plecase pentru două sute de ani și se întorsese după 17 ani. Reușise. Totdeauna reușea. Dar cum?

Nu știu cum se explică acest lucru și dacă, în general, se poate explica. Sunt doar poet și nu astrofizician.

2. Din notele artistei Rujena Kunertova.

În ziua aceea Valentin se întoarse acasă târziu, se învârti mult timp prin biroul său, fluierând fals și răstindu-se fără motiv la maimuță. Înțelesei că totul se schimbase. Mă așezai. Valentin intră și se opri lângă mine. Simțeam cât de greu îi era să vorbească. El se aplecă apoi și-mi sărută părul. Așa făcea totdeauna când se întorcea acasă. O clipă am mai avut o speranță nebunească, dar el îmi spuse încet:

— Tot voi mai zbura, Rujenka.

— Când?

— Peste zece zile.

Mă ridicai și începui să pregătesc lucrurile necesare plecării. Lui îi plăcea ca eu să-i fac pregătirile de drum. De obicei, se învârtea în jurul meu, cânta, mă încurca și făcea fel de fel de giumbușlucuri. De data aceasta însă, pe când făceam pregătirile pentru ultima oară, el rămase tăcut la o parte. Poate că și lui îi revenea în minte acea seară de neuitat de pe țărmul mării.

Acum zece ani cântasem la un concert care avusese loc la sanatoriul cosmonauților de la Terioki. Îmi era frică să apar în fața celor mai curajoși oameni din lume. Mă intimidau mai mult decât spectatorii obișnuiți, chiar dacă dintre aceștia fiecare al treilea ar fi fost artist, fiecare al cincilea savant și

fiecare al zecelea și artist și savant. Am fost anunțată și am cântat aria lui Solveig și Imnul stelelor. Se pare că am avut succes, deoarece am fost chemată de mai multe ori la rampă.

La banchetul de după concert s-a așezat lângă mine un tânăr astronaut. După un timp de tăcere mi se adresă:

— Mi-a plăcut cum ați cântat.

— Mulțumesc. M-am străduit într-adevăr foarte mult.

Îmi dădui seama că îi plăcuse și altceva decât felul meu de a cânta. Dar și el îmi plăcuse. Era înalt, nu prea voinic, cu fața slabă, bronzată. Figura nu-i era frumoasă, dar foarte plăcută. Avea ochi frumoși, inteligenți și veseli, deși probabil că am remarcat aceasta mai târziu. Nu părea să aibă decât vreo 25 de ani. L-am întrebat cum îl cheamă.

— Petrov, îmi spuse. Adică, Valentin Grigorievici Petrov.

Și frecându-și cu degetul îndoit vârful nasului adăugă:

— Dar vă rog să-mi spuneți Valentin. Da?

Se uită la mine speriat și parcă își trăsese capul între umeri. Am început să râd. Era neobișnuit de drăguț.

— Bine, îi răspunsei. Am să vă spun simplu, Valentin.

Apoi am dansat și, când s-a întunecat, ne-am dus să ne plimbăm pe țărm, privind minunatul apus de soare, galben roșiatic. Valentin îmi povestea despre ultima-i expediție – nereușită – spre Ganymede. Îl ascultam și-mi închipuiam că în lumea întreagă nimănui în afară de mine nu i-ar fi vorbit astfel despre propria-i greșeală, care a pricinuit insuccesul expediției. Îl ascultam privind apusul soarelui și, deși aș fi vrut, mai mult decât orice, să-i spun ceva bun și cald, n-aveam totuși curaj. Valentin se întrerupse deodată și spuse:

— Rujena, te iubesc.

Nu știam ce să răspund, iar el mă întrebă:

— Ești supărată pe mine?

Drept răspuns, împinsă parcă de ceva irezistibil, m-am aruncat la gâtul lui și ne-am sărutat.

Am rămas împreună la Terioki și am petrecut cea mai fericită săptămână din viața mea. Așa am devenit soția unui astronaut.

Pe măsură ce timpul trecea l-am cunoscut pe Valentin tot

mai bine. Era întotdeauna vesel, atent, tandru („tandru!” – se indignă odată Serghei Zavialov. Toți suntem așa sub soare. Să-l fi văzut tu pe Valecika al tău când „Navoi” nimerise în curentul de meteoriți…). Era un om excepțional. Alții care să-i semene n-am mai întâlnit nici chiar printre prietenii lui. Desigur că nu numai el este așa, eu însă nu mai întâlnisem asemenea oameni.

Își iubea extrem de mult profesiunea și cunoștea tot ce era nou în teoria și tehnica acesteia. Destul de curând, am descoperit însă că un alt domeniu îl interesa și mai mult. În intervalele dintre raiduri (și probabil și în timpul acestora) studia rezultatele ultimelor cercetări legate de teoria gravitației și de mecanica asimetriilor, anumite domenii ale matematicii. Nopți de-a rândul le petrecea cu prietenii, pe care-i primea la el, discutând într-un îngrozitor jargon ruso franco-anglo-chinez. Avea planuri grandioase, dar atât de savante încât nici nu mă puteam gândi că aș putea înțelege ceva.

Acum patru ani, într-o seară de primăvară, Valentin mă întrebă ce părere aș avea despre participarea lui la o expediție stelară. Știam ce înseamnă asta: în ultimul timp se vorbea și se scria mult despre asemenea expediții. Cu o viteză apropiată de aceea a luminii, astronava zboară spre lumi îndepărtate și se întoarce peste sute de ani. I-am răspuns:

— Asta m-ar omori (știam că dacă va pleca pentru totdeauna de lângă mine voi muri). N-ai să faci asta. Te rog, nu pleca.

El se uită speriat la mine și-și trase capul între umeri. Apoi spuse, cu un zâmbet pe buze:

— De fapt, plecarea nici nu va fi prea curând.

Am priceput că se și hotărâse. Umbra acestei discuții s-a abătut asupra vieții mele. Peste doi ani plecă prima expediție. Era condusă de prietenul cel mai apropiat al lui Valentin, Anton Bâkov. Peste încă un an plecă și Gorbovski. Atunci Valentin îmi spuse:

— Următorul voi fi eu, Rujena.

Știa că-mi provoacă durere, dar el voia să mă pregătească. Mie însă îmi venea să țip. Aș fi vrut ca Valentin să orbească

sau să-și frângă coloana vertebrală numai să rămână cu mine. Știam însă că totul este zadarnic. Era un explorator al mărețului cosmos și nu putea fi altfel. De aceea nu spusei nimic.

Destul de des ne vizita Aleksandr Kudriașov. Valentin și Sașa se cunoșteau din copilărie. Sașa era poet. Mi se părea că este singurul om care mă înțelege, desigur, afară de Valentin, care și el mă înțelegea.

Mai rămăseseră doar zece zile. Aceste zile, cele mai amare din viața mea, se scurseră repede. Am ajuns la stația Cifeu, de unde, nu de mult, porniseră astronavele conduse de Bâkov și Gorbovski. Sașa era cu noi. Eu știam că Valentin l-a invitat și știam de ce. Valentin înțelegea totul. Eu mă uitam la Valentin, dar unde se uita el și ce vedea nu știam. Degetele lui îmi strângeau mâna de parcă ar fi vrut să și-o întipărească pentru totdeauna în amintire.

Fu anunțat momentul plecării. Valentin mă îmbrățișă. Credeam că înnebunesc. Îl împinsei, iar el plecă privindu-mă în ochi, până când dispăru prin ușa etanșă. Între noi erau acum secole.

Am rămas singură, i-am spus lui Sașa că doresc să fiu singură. În jurul meu viața continua să fie tumultuoasă, minunată; oamenii învățau, iubeau, construiau, dar eu nu puteam fi în mijlocul lor. Nu mai cântam, nu mă duceam nicăieri, nu vorbeam cu nimeni. Invidiam… Sau poate speram. Probabil că undeva, în adâncul sufletului meu, dăinuia credința că Valentin poate înfăptui imposibilul.

După un timp am fost anunțată că „Muromeț” se întoarce. Nu m-am mirat. Probabil că tot timpul așteptasem acest lucru. Nu-mi mai amintesc cum i-am telefonat lui Sașa, cum am ajuns la aerodrom. Cineva mă împinse cu grijă, dar foarte hotărât, în cabina convertoplanului și mă așeză în fotoliu. I-am mulțumit. Apăru apoi Sașa și convertoplanul porni. Pasagerii, care erau astronauți, savanți, ingineri, făceau presupuneri asupra cauzei întoarcerii lui „Muromeț”. Unul, un tip respingător, spuse chiar că Petrov s-a speriat. Îmi venea să râd: niciunul dintre ei nu-l cunoștea pe Valentin ca mine.

Am rămas îngrozitor de mult privind la orizont silueta lui „Muromeț”. Apoi, din cerul albastru, coborî elicopterul. Din elicopter ieșiră trei oameni, care se îndreptară spre noi. În față mergea un om înalt și slab, îmbrăcat într-un combinezon uzat. Avea o singură mină, fața lui semăna cu o mască de argilă, dar era soțul meu, omul cel mai curajos și cel mai minunat din lume. Am strigat și am alergat spre el. Iar el fugea în întâmpinarea mea…

În ziua aceea nu l-am dat nimănui. Am încuiat ușa și am închis videofonul. Poate că n-ar fi trebuit să procedez astfel. Valentin era doar așteptat de toată planeta. Dar eu îl așteptam mai mult decât toți.

— Ți-a fost greu? L-am întrebat.

— Tuturora ne-a fost foarte greu, Rujenka, îmi răspunse el.

— Te-ai gândit la mine acolo?

— M-am gândit la tine pretutindeni unde am fost. Acolo a rămas o planetă căreia i-am dat numele tău. Numai că nu mai știu unde este. Pe ea a rămas Porta. Și mâna mea a rămas tot acolo. Era o planetă rea, Rujenka.

— De ce i-ai dat numele meu?

— Nu știu. De fapt, este o lume minunată, pe care am cucerit-o însă cu un preț prea mare.

El îmi zâmbi și mie mi se păru că este la fel ca acela de acum zece ani, pe țărmul mării, la Terioki. L-am luat de umeri și l-am privit în ochi.

— Cum ai reușit să te întorci, Valentin?

El îmi răspunse simplu:

— Am vrut foarte mult, Rujenka. Te iubesc nespus și de aceea m-am întors. Desigur însă că la această dorință arzătoare se mai adaugă și puține cunoștințe de fizică.

3. Din notele astronautului Valentin Petrov.

Începuse cea de-a treia expediție stelară. „Muromeț” își mărea treptat viteza, pornind dincolo de Soare pe o traiectorie perpendiculară pe planul eclipticei. Acum ar fi trebuit să vorbesc tovarășilor despre ideea mea. Pe Pământ credeam că lucrul cel mai complicat este să obții acordul Consiliului cosmonautic. În ceea ce privește acordul echipajului, n-aveam

pe atunci nici o îndoială; acum însă nu mai eram tot atât de sigur. Privindu-l pe Serioja, care stătea la tabloul de comandă și ronțăia bomboane, mă mai liniștii puțin. Serioja se declarase de acord încă de pe Pământ și amândoi susținuserăm această idee în fața consiliului. Îi făcui semn cu capul și ieșirăm împreună în salon. Aici îi găsirăm pe Larry și pe Saburo, care jucau șah japonez, pe micul Ludwig Porta, care scotocea în filmotecă, și pe Arthur Lepelier, care încă se mai străduia s-o uite pe fata cu fularul portocaliu.

— Iată despre ce-i vorba, începui eu. Voi știți prea bine ce înseamnă expediția noastră stelară.

Toți își întoarseră fața spre mine și mă priviră mirați. Desigur că ei știau foarte bine că această expediție înseamnă nici mai mult nici mai puțin decât zece ani de muncă neîntreruptă și renunțarea pentru totdeauna la cei ce ne erau apropiați pe Pământ, deoarece atunci când ne vom întoarce, amintirea oamenilor despre noi se va fi transformat de mult în legendă.

Continuai:

— Aș vrea să ne întoarcem pe Pământ mai înainte de o sută de ani.

— Și eu, spuse Saburo.

— Și eu, interveni Larsen. De pildă, astăzi la cină.

Arthur Lepelier făcu cu ochiul, iar Ludwig întrebă liniștit:

— Vrei să reduci viteza?

— Doresc să mă întorc acasă cu mult mai înainte de o sută de ani, le spusei eu. Și există posibilitatea de a ne îndeplini întregul program de lucru nu în o sută de ani, ci numai în câteva luni.

— E imposibil, obiectă Mikimi.

— E iluzoriu, oftă Arthur.

Larry își rezemă bărbia în pumnii lui enormi și întrebă:

— Dar, în definitiv, despre ce este vorba? Explică-ne, căpitane.

— Cu aproximativ 24 de ore înainte de a intra în zona Z. A. L. (Zborul absolut liber), m-am așezat în fotoliu între Larsen și Arthur și i-am cerut lui Serghei să explice cum stau lucrurile.

În virtutea legilor atracției universale, cu cât viteza astronavei diferă mai puțin de cea a luminii, cu atât mai încet trece timpul pe astronavă. Dar această lege este cu atât mai valabilă cu cât este mai mică accelerația astronavei și cu cât este mai scurt timpul de funcționare a motorului. În cazul în care la viteze apropiate de cea a luminii astronava merge cu motorul funcționând continuu, dacă accelerația în acest caz este suficient de mare și dacă la bariera vitezei luminii apar salturi ale accelerației, atunci… E greu de spus ce s-ar întâmpla atunci.

Aparatul matematic modern este încă neputincios pentru a ne putea da rezolvări general valabile. Cu toate astea, în anumite ipoteze particulare, teoria atracției nu exclude posibilitatea unor fenomene de alt ordin. În astronavă timpul se accelerează: aici se scurg zeci de ani, iar pe Pământ numai luni. „Muromeț" este prima navă fotonică statoreactoare și de aceea este posibilă realizarea unei astfel de experiențe. Nu-i mai puțin adevărat că este o acțiune extrem de dificilă: Ne-ar trebui ani îndelungați de zbor, cu suprasolicitări fantastice, de cinci șase ori accelerația gravitației.

— E o utopie, spuse Arthur și oftă din nou.

— Ba nu-i așa, interveni Porta. Nu-i tocmai așa.

Eu mă bizuiam în mod deosebit pe Porta. El era biolog și, după părerea mea, știa de toate, în afară de lingvistică descriptivă.

— Am mai auzit despre ceva în genul ăsta, spuse el. Deocamdată, însă, toată această problemă este numai teoretică, iar ceea ce spui tu… Și făcu un gest evaziv.

Și totuși nu era numai teorie. Cu trei ani în urmă, făcusem încercări cu „Muromeț" în zona Z. A. L. Patruzeci de zile am stat în amortizor, conducând nava cu o accelerație de patru ori mai mare decât accelerația gravitațională terestră. Când m-am înapoiat am constatat că cronometrul de bord o luase înainte cu 14 secunde. Am petrecut deci în spațiu cu 14 secunde mai mult decât timpul măsurat de ceasurile de pe Pământ.

— O, exclamă Porta. Nu e rău.

— Asta însă trebuie să necesite niște suprasolicitări teribile, îi avertizai. Toți trebuiau neapărat preveniți despre urmările încercării noastre, cu toate că în componența expediției selecționasem numai astronauți experimentați, care să suporte în condiții bune o greutate dublă, ba chiar triplă.

— Cât de mare va fi? întrebă Larry.

— De cinci ori sau chiar și de șapte ori mai mare…

— O! exclamă din nou Porta. Asta însă nu cred că mai merge.

— Vasăzică, eu voi cântări jumătate de tonă, remarcă Larsen și porni să râdă în hohote zguduitoare.

— Dar consiliul știe? se interesă Saburo, care era un om cu un foarte dezvoltat simț al răspunderii.

— Cei din consiliu nu cred că pe calea asta vom putea realiza ceva, spuse Serghei. Totuși ne-au dat permisiunea, dar, desigur, cu condiția ca și dumneavoastră să fiți de acord.

— Nici eu nu cred, spuse Arthur cu glas tare. Suprasolicitări, condiții speciale… Cum vei crea dumneata aceste condiții speciale?

Ei au început să dezbată cu aprindere problema, iar eu m-am retras în cabină. Evident că niciunul nu se speria de suprasolicitări, cu toate că știau foarte bine ce înseamnă așa ceva. Toți erau de acord, în afară de Arthur, care aducea obiecții și care, de fapt, dorea grozav să fie convins. După jumătate de oră au venit în cabina în care mă aflam.

— Căpitane, trebuie să acționăm, începu Larry.

— Ne întoarcem acasă, spuse Arthur. Acasă. Nu numai pe Pământ, ci acasă.

— Chiar în cazul în care nu reușim, interveni Saburo, experiența trebuie întreprinsă.

— Într-adevăr, greutatea mărită de cinci ori…, mormăi Porta frământându-și degetele.

— Da, de cinci ori, spusei eu. Și chiar de șapte ori. Și nu numai pentru o zi, ci pentru o săptămână. Numai să suportăm.

A fost atât de greu, încât uneori aveam impresia că nu mai rezistăm. În primele luni acceleram lent. Mikimi și Zavialov alcătuiră programul comenzii cibernetice, iar accelerația

creștea automat cu un procent la fiecare 24 de ore. Nădăjduiam că vom reuși să ne odihnim măcar în parte. Acest lucru se dovedi însă imposibil. Am fost nevoiți să trecem la o alimentație exclusiv lichidă, sub formă de fierturi și sucuri. Peste o sută de zile, greutatea noastră crescu de trei ori, iar peste 140 de zile, de patru ori. Stăteam lungiți, nemișcați, în hamace, și nu scoteam o vorbă, deoarece până și acest lucru era greu. Trecură 160 de zile și accelerația depășise deja de cinci ori accelerația gravitațională terestră. Numai Saburo Mikimi a putut trece în acest timp din salon în cabina de comandă, fără a-și pierde cunoștința. Nu mai ajutau nici amortizoarele și nici chiar anabioza. Încercarea de a ne aplica somnul anabiotic a dat greș în condițiile unei asemenea suprasolicitări. Porta se chinuia mai mult decât toți, dar când l-am băgat în, sarcofag„ nu putu de loc să adoarmă. Era îngrozitor să-l privești. Dar tot atât de îngrozitor era când te uitai la oricare dintre noi. Zăceam lungiți în fața „sarcofagului” și-l priveam pe Porta.

— Ajunge, Valentin, spuse Serioja.

Ne târârăm spre cabina de comandă. Aici era Saburo, care stă… Stă cu capul parcă prăbușit.

— Ajunge, Saburo! Îi spusei.

Serioja încercă să se ridice, dar căzu îndată la loc pe podea.

— Ajunge, spuse el. Lui Porta îi e rău. Poate muri. Oprește motorul, Saburo.

— Reduceți până la accelerația triplă, spusei eu.

Saburo, abia mișcându-și degetele, zgârie cu unghiile tabloul de comandă și totul deveni mai ușor. Extraordinar de ușor!

— De trei ori, spuse Saburo și se așeză alături de noi pe podeaua moale. Am stat o vreme întinși pentru a ne obișnui, iar apoi ne ridicarăm și ne îndreptarăm spre salon. Ne era mult mai ușor, dar curând, privindu-ne unii pe alții, din nou am căzut în patru labe.

Timpul trecea. Viteza proprie a lui „Muromeț” depășise pe cea a luminii și continua să crească cu câte 32 m/s. Ne era foarte greu. Cred că atunci niciunul dintre noi nu spera cu adevărat în reușita experienței. Toți însă înțelegeam ce urmări

poate avea succesul ei. Și Larry Larsen, cântând și gâfâind, visa ca în timpul unei singure vieți să colinde o mare parte din univers, pe care apoi să-l dăruiască oamenilor.

Porta se simțea mai bine, citea mult și se ocupa intens cu studiul teoriei gravitaționale. Din când în când, îl introduceam pentru câteva săptămâni în „sarcofag", deși acest lucru nu-i era de loc pe plac; nu voia să piardă timpul. Larry și Arthur făceau observații astronomice, Serghei, Saburo și cu mine făceam de cart. În intervalul dintre carturi, calculam mersul timpului în sistemele care se deplasau accelerat, în diferite ipoteze particulare. Larry ne obliga să facem gimnastică și, către sfârșitul anului, puteam deja, fără vreun efort deosebit, să-mi ridic până la pragul de sus al ușii cele două chintale ale propriului meu corp.

Între timp, Taia strălucea din ce în ce mai puternic în dreptul intersecției firelor reticulare ale telescopului de direcție. Taia era ținta primelor trei expediții astrale. Ea era una dintre stelele cele mai apropiate de Soare și în a cărei mișcare au fost observate de mai multă vreme unele neregularități. Se credea că Taia poate avea un sistem planetar. Înaintea noastră pornise către ea Bâkov pe „Raza" și Gorbovski pe „Tariel". La fiecare 50.000 de ani lumină, Bâkov lansa puternice radiobalize. Noul traseu trebuia fixat prin 16 asemenea radiobalize, dar noi am recepționat doar șapte. Este posibil ca balizele recepționate să se fi pierdut sau ca noi să fi deviat de la traseul stabilit, dar cel mai probabil este ca noi să-l fi depășit pe Bâkov. Balizele erau utilate cu un dispozitiv de recepție care funcționa pe o anumită frecvență; se puteau astfel lăsa diferite mesaje pentru cei ce veneau în urmă. La întrebarea noastră, una dintre aceste balize ne-a semnalat un răspuns: „Am fost aici – anul patru dependent. Gorbovski". Era însă absolut imposibil să ne dăm seama cu câți ani înaintea noastră trecuse pe aici.

Taia n-avea un sistem planetar. Era o stea dublă. Perechea ei, invizibilă de pe Pământ, se dovedi a fi o stea roșie, slabă, aproape stinsă, care-și epuizase izvoarele de energie. Noi eram primii pământeni care vedeam alți sori. Taia era galbenă și

semăna foarte mult cu Soarele nostru. Geamănul ei arăta însă altfel: era de culoarea carminului, iar la suprafața lui alunecau pete negre. În plus, nu era o stea obișnuită: Larsen observă o pulsație rară și neregulată a câmpului său gravitațional. Ne-am învârtit în jurul acestei stele două săptămâni, timp în care Arthur și Larry au făcut toate observațiile necesare. Acestea au fost niște săptămâni fericite, de odihnă, de greutate normală și uneori chiar de imponderabilitate.

Apoi am pornit spre steaua vecină, VK7 1016. Acest lucru fusese cerut de Porta și nici azi nu știu dacă am procedat bine cedând cererii lui. Porta era biolog și, prin urmare, îl interesau în primul rând problemele vieții. El dorea o planetă caldă, cu atmosferă umedă, plină de viață. Noi eram de asemenea doritori să vedem o lume străină. Nădăjduiam să găsim semeni. Fiecare dintre noi visa la aceasta încă din momentul în care devenise astronaut. Astfel am cedat cererii lui Porta.

Zborul către această stea dură patru ani, și din nou ne fixară de podea suprasolicitări nebunești, din nou ne sufocarăm în amortizoare. Cu toate acestea, ne simțirăm mult mai bine decât la începutul călătoriei. Pesemne, ne obișnuiserăm. Pielea ne cădea de pe corp, mâncam de opt ori pe zi și nu dormeam aproape de loc: totuși, ne adaptarăm și acestei situații. Și astfel am ajuns până la pitica galbenă VK7 1016.

Aici dădurăm într-adevăr peste un sistem planetar. Erau patru planete, din care una avea o atmosferă de oxigen și era ceva mai mare decât Pământul. Era un splendid corp ceresc, verde ca Pământul, acoperit de oceane și câmpii întinse. N-am găsit frați de-ai noștri întru rațiune, dar viața clocotea din plin pe această planetă. Îmi exprimai dorința de a-i da numele Rujenei. Nimeni nu se împotrivi. Această lume nouă ne-a primit însă în așa fel, încât nu mai doresc nici chiar să-mi amintesc. Furăm întâmpinați îngrozitor. Porta a rămas acolo și nu știm nici măcar unde îi este mormântul; mie mi-a rămas acolo o mină, iar Serioja Zavialov și Saburo Mikimi n-au mai supraviețuit până la întoarcerea pe Pământ. La înapoiere, am călătorit șase ani cu supraîncărcările maxime suportabile. Ne grăbeam să ajungem, în termenul stabilit, deoarece până în

ultimul moment n-am știut dacă experiența ne reușise sau nu. Trei ani am zburat cu o greutate de șapte ori mai mare decât cea terestră, iar despre această perioadă îmi amintesc de asemenea cu spaimă. Apoi, un an ne obișnuirăm la o suprasarcină doar întreită. „Muromeț” răspundea greu la comenzi și de aceea am fost nevoit să renunț la stațiunea extraterestră și să aterizez direct pe Pământ. Nu voiam să risc. Aterizarăm cu bine. Multă vreme nu ne puturăm hotărî să ieșim din astronavă. În cele din urmă însă ne urcarăm în elicopterul nostru de bord și zburarăm spre oameni. Abia când am văzut-o pe Rujena am înțeles că experiența reușise.

O experiență grea și crudă, dar reușită. Am adus contemporanilor noștri lumi străine, poate chiar, după cum visase Larry Larsen, întregul univers. E un lucru măreț: nu urmașilor îndepărtați, nu monumentelor noastre, ci oamenilor dragi ai secolului nostru le-am adus în dar cheile Spațiului și ale Timpului. Noi suntem, desigur, doar executanții. Mulțumim oamenilor care au creat teoria gravitațională. Mulțumim oamenilor care au creat racheta statoreactoare. Mulțumim oamenilor care au creat radioasa și magnifica noastră lume și care ne-au creat pe noi înșine, așa cum suntem.

Ce se întâmplă însă cu Bâkov și cu Gorbovski? Când se vor înapoia ei, noi nu vom mai exista. Sperăm totuși că nu se vor supăra.

SFÂRȘIT